

نگاهی به تحول ساختاری (ریخت شناسانه)

طالبان طی سه دهه گذشته

نویسنده: علیرضا شایسته فکور

ویراستار: غلامرضا لایقی

سرشناسه: شایسته فکر، علیرضا، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآورنده: نگاهی به تحول ساختاری (ریخت شناسانه) طالبان طی سه دهه گذشته / نویسنده علیرضا شایسته فکر؛ ویراستار غلامرضا لایقی.
مشخصات نشر: تهران، نشر اطلاع، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری: [۲۲۹] ص. مصور، نقشه، جدول؛ ۲۱/۵ * ۱۴/۵ س.م
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۸۹۶-۰۱-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۱۲ - ۲۲۹].
موضوع: گروه طالبان
موضوع: Taliban
موضوع: گروه طالبان -- تاریخ
موضوع: Taliban History
موضوع: جنبش، وقایعها -- افغانستان
موضوع: Insurgency -- Afghanistan
موضوع: افغانستان -- سیاست -- حکومت -- ۱۳۸۰-
موضوع: Afghanistan -- Politics and Government -- 2001-
شناسه افزوده: لایقی، غلامرضا ۳۷۰ -- ویراستار
رده بندی کنگره: DS371/3
رده بندی دیویی: ۹۵۸/۱۰۴۶
شماره کتابشناسی ملی: ۹۸۶۴۷۱۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نگاهی به تحول ساختاری (ریخت شناسانه) طالبان طی سه دهه گذشته

مؤلف: علیرضا شایسته فکر
ویراستار: غلامرضا لایقی

صفحه آرای: وحید شهبازپور
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۸۹۶-۰۱-۸
قیمت: ۳۴۷۰۰۰ تومان
نشر اطلاع
خیابان مطهری، نرسیده به شریعتی،
بن بست ارمان، پلاک ۵، واحد ۷
تلفن: ۸۸۴۵۶۲۵۱ فکس: ۸۸۴۲۸۵۷۷

ISBN : 978-622-4896-01-8

فهرست

درآمد.....	۹
فصل اول.....	۱۱
فصل دوم.....	۳۷
۲-۱ مقدمه.....	۲۹
۲-۲ مفاهیم و اصطلاحات.....	۲۹
۲-۲-۱ ساختار.....	۲۹
۲-۲-۲ ساختار سیاسی.....	۳۰
۲-۳ دولت و حاکمیت.....	۳۳
۲-۳-۱ جریان تشکیلاتی در افغانستان.....	۳۳
۲-۳-۲ فرمانروایان و رژیم‌های حکومتی افغانستان.....	۳۴
۲-۴ ماهیت طالبان.....	۳۷
۲-۴-۱ ایدئولوژی طالبان.....	۴۰
۲-۴-۱-۱ احکام اسلامی دیوبندی.....	۴۰
۲-۴-۲ عوامل پیدایش طالبان.....	۴۲
۲-۴-۲-۱ عوامل داخلی.....	۴۲
۲-۴-۲-۱-۱ جنگ بر سر به دست گرفتن قدرت بین گروه‌های جهادی...۴۲	
۲-۴-۲-۱-۲ تنوری ناکامی نیروهای جهادی در تشکیل دولت ملی پس از تصرف کابل.....	۴۴
۲-۴-۲-۱-۳ مدارس دینی و مهاجرین افغان.....	۴۷
۲-۴-۲-۲ عوامل خارجی پیدایش جنبش طالبان.....	۵۰
۲-۴-۲-۲-۱ نقش پاکستان در تشکیل جنبش طالبان.....	۵۰
۲-۴-۲-۲-۲ نقش آمریکا در تشکیل جنبش طالبان.....	۵۵
۲-۴-۲-۲-۳ نقش عربستان در تشکیل جنبش طالبان.....	۶۰

۶۵	۲-۵ منابع اقتصادی طالبان
۶۷	۲-۶ پیامدهای غلبه طالبان بر افغانستان
۶۸	۲-۷ مفهوم تروریسم
۷۰	۲-۸ پیامدهای اقدام تروریستی القاعده در امریکا
۷۱	۲-۹ اسلام گرایی افراطی
۷۴	۲-۹-۱ گفتمان سیاسی اسلام
۷۸	۲-۱۰ مکتب کپنهاگ
۸۲	۲-۱۰-۱ تعریف امنیت از دیدگاه مکتب کپنهاگ
۸۴	۲-۱۰-۲ حایگاه مکتب کپنهاگ
۸۸	۲-۱۱ محیط‌شناسی
۸۸	۲-۱۱-۱ جغرافیای طبیعی
۸۹	۲-۱۱-۱-۱ مورفولوژی افغانستان
۹۰	۲-۱۱-۱-۲ ویژگی اقلیمی
۹۲	۲-۱۱-۱-۳ هیدرولوژی
۹۳	۲-۱۱-۲ جغرافیای انسانی
۹۳	۲-۱۱-۲-۱ تقسیمات کشوری
۹۴	۲-۱۱-۲-۲ جمعیت، زبان و دین
۹۵	۲-۱۲ خلاصه فصل دوم
۹۷	فصل سوم
۹۹	۳-۱ مقدمه
۹۹	۳-۲ یافته‌های استنباطی
۹۹	۳-۲-۱ بررسی ریخت‌شناسی طالبان
۱۰۰	۳-۲-۱-۱ مکتب دیوبندی
۱۰۲	۳-۲-۱-۲ بازتاب اندیشه‌های مکتب دیوبندی بر طالبان
۱۰۹	۳-۲-۱-۳ گروه‌های موجود در درون طالبان

۱۱۷	۳-۲-۱-۴ عقاید و تمایلات قومی-ایدئولوژیک طالبان
۱۱۹	۳-۲-۱-۵ ساختار داخلی طالبان
۱۲۳	۳-۲-۲ بررسی شباهت و تفاوت سیاست‌های طالبان طی دو دوره حاکمیت
۱۴۸	۳-۲-۳ بررسی سیاست خارجی طالبان در دو دوره حاکمیت بر افغانستان
۱۶۳	۳-۳ خلاصه فصل
۱۶۵	فصل چهارم
۱۶۷	۴-۱ مقدمه
۱۶۷	۴-۲ بررسی حاف و امنیت ملی ایران در دوران حکمرانی طالبان
۱۶۹	۴-۲-۱ همسری غالب با امریکا
۱۷۶	۴-۲-۲ مهاجران افغان
۱۸۴	۴-۲-۳ هیدروپلیتیک رود ای حری
۱۹۳	۴-۲-۴ مسائل امنیت مرزی و اقتصاد
۱۹۹	۴-۳ خلاصه فصل
۲۰۱	فصل پنجم
۲۰۳	۵-۱ مقدمه
۲۰۳	۵-۲ ارزیابی
۲۰۵	۵-۲-۱ ارزیابی سیاست‌های خارجی طالبان در دوره دوم
۲۰۷	۵-۲-۲ ارزیابی سیاست‌های طالبان طی دو دوره در رابطه با ایران
۲۰۹	۵-۳ سخن آخر
۲۱۰	۵-۴ پیشنهادات
۲۱۲	منابع فارسی
۲۲۵	منابع انگلیسی

درآمد

امارت اسلامی طالبان طی چهار دهه دوبار قدرت را در افغانستان در دست گرفته و تأثیرات قابل توجهی بر محیط پیرامونی خود بر جای گذاشته است. این پژوهش به دنبال بررسی ساختار طالبان و سیاست‌های داخلی و خارجی این کشور در دوره حاکمیت آنان است. نتایج نشان می‌دهد که طالبان اکثراً از قوم پشتون هستند، آنان در هر دو دوره با ساختار سیاسی و ایدئولوژی‌های برگرفته از مکتب یوایدی حکومت کردند. طالبان با استفاده از پیش‌زمینه‌های مذهبی در پاکستان رشد نموده و در دوره اول و دوم به کمک پاکستان، امریکا و عربستان به قدرت رسیده است. با توجه به عدم تغییر در ساختار ایدئولوژیک این گروه، در صورت سیاست داخلی (به ویژه در زمینه زنان، رسانه، آزادی‌های مدنی و...) وضعیت تقریباً مشابهی در هر دو دوره حاکم است و قرائت سلفی از اسلام و احکام دین‌روانه هنوز به قوت خود (با اندک تفاوتی) باقی است. در عرصه سیاست خارجی تغییرات قابل توجهی را در دوره دوم شاهدیم تا جایی که توسط تعدادی از کشورها به صورت دو فاکتور پذیرفته شود. با توجه به همسایگی دولت طالبان با ایران و عدم تغییر در سیاست خارجی (در قبال ایران) حضور طالبان در هر دو دوره تهدیدی برای امنیت ملی و منافع ملی ایران می‌باشد. طالبان از نظر اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، امنیتی و سیاسی چالش‌های مهمی

برای ایران ایجاد کرده و امنیت ملی و منافع ملی ایران را به خطر انداخته است؛ به‌طور کلی می‌توان گفت تحول ساختاری مشهودی در طالبان طی دو دوره مشاهده نشده است.